

РЕШЕНИЕ

№ 29371

гр. София, 22.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 57 състав, в
публично заседание на 02.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Людмила Коева

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **9738** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 27, ал. 7 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП).

Образувано е по жалба на „ФЛОРА ДВ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], представлявано от управителя Г. В., чрез адв. М. С., срещу Акт за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2014 – 2020 г. за кампания 2020 г. и за установяване на публично държавно вземане с изх. № 01-2600/2109#21 от 16.08.2024 г., издаден от заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, с който по отношение на дружеството-жалбоподател е прекратен биологичният ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г., направление „Биологично растениевъдство“, за кампания 2020 г. и е определено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 81 735,46 лв., от които непогасени към датата на акта 81 485,46 лв., ведно със законната лихва.

В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорения акт и се претендира неговата отмяна. Оспорва се като несъответстващо на обективната действителност твърдението на административния орган, че дружеството е имало задължение да подаде заявление за плащане през 2020 г. Поддържа се, че дружеството е поело своя ангажимент през 2015 г., като съгласно чл. 6, ал. 1 от Наредба № 4 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (в редакцията, обн. ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г., приложима към подаденото от дружеството заявление) биологичните направления се изпълняват за период от пет последователни години, като този срок започва да

тече от началото на годината на подаване и одобрение на „Заявлението за подпомагане“, което през първата година е и „Заявление за плащане“, а през всяка следваща година кандидатите подават единствено „Заявление за плащане“. Твърди се, че щом дружеството е подало първото си заявление през 2015 г., декларирайки 399,75 ха, ангажиментът му е поет през 2015 г. и е изтекъл през 2019 г., поради което не е имало задължение да подава заявление през 2020 г. Оспорва се констатацията на административния орган, че дружеството е поело нов ангажимент през 2016 г. Твърди се, че видно от приложен към жалбата доклад от извършена проверка на място с изх. № 01-222-2600/279 от 15.08.2016 г. (извършена на 12.08.2016 г. от експерт на ДФ „Земеделие“ В. С.), при проверката на място за кампания 2016 г. са установени 395,38 ха, а не 406,63 ха, поради което не е налице твърдяното от органа увеличение на площите. На четвърто място се сочи, че съпоставени декларираните площи за 2015 г. (399,75 ха) и за 2016 г. (406,63 ха) показват увеличение, което не надхвърля нито 20 %, нито 10 хектара, поради което не е било възможно да възникне нов ангажимент, а органът неправилно е приложил материалния закон. На пето място се изтъква, че за 2016 г. като допустима за подпомагане площ, установена при проверка на място, е приета именно 395,38 ха, за която реално е изплатено подпомагане. Жалбоподателят възразява, че в мотивите на акта не е посочено кои конкретно парцели формират твърдяното увеличение на площта между кампания 2015 г. и кампания 2016 г., с позоваване на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК и на практика на ВАС относно задължителността на конкретни фактически мотиви. Излага аргументи, че съгласно чл. 43, ал. 1 от Наредба № 4/2015 г. поемането и одобряването на ангажимент стават единствено с подаване на заявление за подпомагане и с последващ изричен акт на административния орган, а не чрез конклюдентни действия. Дружеството е получило уведомление за одобрение единствено по отношение на ангажимента, поет през 2015 г., и никога не е заявявало желание да поеме нов ангажимент. Твърди също, че самият факт на подаване за кампания 2016 г. именно на „заявление за плащане“, а не на „заявление за подпомагане“, показва по смисъла на чл. 6, ал. 2 от Наредба № 4/2015 г. воля единствено за продължаване на изпълнението на вече поетия ангажимент, а не за поемане на нов такъв. Поддържа довод за вътрешна противоречивост на констатациите на административния орган в оспорения акт, както и за съществено нарушение на административнопроизводствените правила (чл. 35 и чл. 36 АПК), тъй като органът не разгледал наведените от дружеството възражения и не изложил съображения защо не ги приема за основателни. Жалбоподателят се позовава на предходно производство от 2020 г. (открито с писмо изх. № 02-220-2600/584 от 17.07.2020 г.), в рамките на което било поискано единствено представяне на сертификат за произведена биологична продукция; такъв бил представен в срок и производството било прекратено. Твърди се, че веднъж приключило по този начин производство не може година по-късно да бъде преразглеждано на ново основание, и че новото писмо е нищожно като противоречащо на влязъл в сила административен акт. На последно място се твърди нарушение на принципа за съразмерност по чл. 6 АПК и на задължението по чл. 13 АПК за публично оповестяване на прилаганите критерии. Иска се отмяна на акта и присъждане на направените по делото разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно уведомен, се представлява от адв. М. С., която моли съда да уважи депозираната жалба, като отмени оспорения административен акт като незаконосъобразен по съображенията, изложени в жалбата. Претендира присъждане на сторените по делото разноски по представен списък. Допълнителни съображения излага в писмени бележки.

Ответната страна – заместник изпълнителният директор на Държавен фонд „Земеделие“, в съдебно заседание се представлява от ст. юрисконсулт Б. М., който изразява становище за неоснователност на оспорването и моли жалбата да бъде отхвърлена. Претендира се присъждане

на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Административен съд – София град, Трето отделение, 57-и състав, като съобрази доводите, изложени от страните, и събраните по делото писмени доказателства, обсъдени поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

„ФЛОРА ДВ“ ЕООД е одобрено за участие по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г., направление „Биологично растениевъдство“, считано от кампания 2015 г., като съгласно Уведомително писмо за одобрение и неодобрение изх. № 02-220-2600/204 от 24.02.2016 г., от декларираните от дружеството за кампания 2015 г. 399,75 ха, одобрена за подпомагане е площ от 395,71 ха (4,04 ха от парцел с идентификатор 00357-467-5-3 не са одобрени, поради незаявяване на целия блок на земеделското стопанство със съответната дейност съгласно чл. 22 от Наредба № 4/2015 г.).

На 23.03.2016 г. дружеството е подало заявление за подпомагане с УИН № 22/300616/65819, декларирайки за кампания 2016 г. площи от 406,63 ха. Съгласно Уведомително писмо изх. № 02-220-2600/2919 от 15.12.2016 г. всички декларирани 406,63 ха са одобрени за подпомагане.

При извършена от административния орган проверка е констатирано, че за кампания 2020 г. дружеството не е подало заявление за плащане по мярка 11, направление „Биологично растениевъдство“. Установено е също, че по-рано, през 2020 г., е било образувано отделно производство по прекратяване на същия ангажимент във връзка с непредставен своевременно сертификат за биологична продукция. Такъв сертификат впоследствие е бил представен и въпросното производство е било прекратено на това основание.

Предвид констатираното неподдаване на заявление за плащане за 2020 г. и предвид разпоредбата на чл. 15, ал. 3, т. 4 от Наредба № 4 от 24.02.2015 г., ДФЗ-РА органът е започнал производство по прекратяване на ангажимента и издаване на АУПДВ, за което уведомил подпомаганото лице с писмо с изх. № 01-2600/2109#17 от 17.04.2024 г.

Срещу така започналото производство в предоставеният му 14 - дневен срок бенефициерът е подал възражения с вх. № 01 -2600/2109# 19 от 16.05.2024 г.

Административният орган е счел възраженията представени от подпомаганото лице срещу започналото производство по издаване на АУПДВ за неоснователни и незаконосъобразни и на основание чл. 15, ат. 3. т. 4 и ап. 4. т. 2, буква „г“ и чл. 6. ал. 2 от Наредба № 4 от 24.02.2015 г., чл. 59, ат. 1 и 2 от АПК и във връзка с чл. 165 и чл. 166 от ДОПК, и чл.20а. ат.1 от Закона за подпомагане на земеделските производители е издал процесния Акт за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2014 – 2020 г. за кампания 2020 г. и за установяване на публично държавно вземане с изх. № 01-2600/2109#21 от 16.08.2024 г., с който по отношение на дружеството-жалбоподател е прекратен биологичният ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г., направление „Биологично растениевъдство“, за кампания 2020 г. и е определено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 81 735,46 лв., от които непогасени към датата на акта 81 485,46 лв., ведно със законната лихва.

По делото по искане на жалбоподателя е допусната съдебно-техническа експертиза. Според заключението на СТЕ на вещото лице инж. Ю. П. от 27.06.2025 г., съгласно приложената към заключението Таблица № 1, за кампания 2015 г. дружеството е декларирало по направление „Биологично растениевъдство“ общо 399,75 ха, всички заявени под код на дейност БРП 1 (зърнено-житни, маслодайни и сродни култури), от които е одобрен само парцел с идентификатор 00357-467-5-3 (култура „мека пшеница-зимна“) в размер на 4,04 ха не е одобрен, поради незаявяване на целия блок на земеделското стопанство със съответната дейност съгласно чл. 22 от Наредба № 4/2015 г.; одобрената площ е 395,71 ха. За кампания 2016 г., видно от приложената

Таблица № 1 към същото заключение, дружеството е декларирало и има одобрени общо 406,63 ха, разпределени по кодове на дейност, както следва: 394,45 ха по код БРП 1; 8,14 ха по код БРП 5 (култури като тикви и други пресни зеленчукови култури, декларирани за първи път през тази кампания); и 4,04 ха по код БР 0 (площи с угари). Съгласно експертизата, при съпоставка на декларираните (заявени) площи за кампания 2015 г. (399,75 ха) и за кампания 2016 г. (406,63 ха), увеличението не надхвърля 20 % от заявената през 2015 г. площ, а възлиза на 1,7 %. По въпроса на каква ставка е изчислено и изплатено подпомагането за 2015 г., 2016 г. и 2017 г., вещото лице е посочило единствено изплатените суми по години, без да отговори конкретно на поставения въпрос, тъй като към онзи момент административният орган не е предоставил данни за приложимите ставки.

По делото е прието и заключение на допълнителна съдебно-техническа експертиза на същото вещо лице от 12.05.2026 г., изготвено след като административният орган е представил допълнителни документи (писмо изх. № 01-2600/2109#31 от 27.04.2026 г.). Съгласно това заключение приложимите ставки за изчисляване на подпомагането по мярка 11, направление „Биологично растениевъдство“, са били: за кампания 2015 г. – 555,4472 лв./ха (код на дейност БРП 1, съгласно Уведомително писмо изх. № 02-220-2600/2152 от 10.07.2018 г.); за кампания 2016 г. – 555,4472 лв./ха (БРП 1) и 1124,585 лв./ха (БРП 5, съгласно Уведомително писмо изх. № 02-220-2600/3429 от 12.11.2018 г.); за кампания 2017 г. – 328,5744 лв./ха (код БР 10, съгласно Уведомително писмо изх. № 02-220-2600/587 от 15.02.2019 г.). Изплатените суми по години са: за 2015 г. (заявление УИН 22/070515/58821) – 219 718,25 лв.; за 2016 г. (заявление УИН 22/300616/65819) – 199 333,33 лв.; за 2017 г. (заявление УИН 22/060617/85957) – 121 450,95 лв.; за 2018 г. (заявление УИН 22/220618/91732) – 154 340,49 лв.; за 2019 г. (заявление УИН 22/070619/96143) – 122 511,51 лв., или общо 817 354,53 лв.

Двете заключения по СТЕ са приети по делото неоспорени от страните.

При така установената по делото фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното: Жалбата е процесуално допустима – подадена в срока по чл. 149, ал. 1 АПК, срещу подлежащ на съдебен контрол индивидуален административен акт, от активно легитимирано лице, адресат на акта.

Разгледана по същество жалбата е основателна, макар и не по всички наведени в нея съображения.

Оспореният в настоящото производство Акт е издаден в изпълнение на влязло в сила съдебно решение (Решение № 3714 от 07.06.2023 г. по адм. дело № 628/2023 г. на АССГ, с което е отменен предходен акт на административния орган по същия въпрос с изх. № 01-2600/2109#6 от 25.11.2022 г.), с указания за ново произнасяне при съобразяване с разпоредбите на глава пета, раздел I АПК. В изпълнение на това указание, на 17.04.2024 г. административният орган е изпратил на дружеството уведомление за откриване на производството (изх. № 01-2600/2109#17), с 14-дневен срок за възражения, в който срок дружеството е подало писмени възражения (вх. № 01-2600/2109#19 от 18.05.2024 г.).

Компетентността на административния орган по издаване на актове по мярка 11 „Биологично земеделие“, с които едновременно се прекратява поет ангажимент и се предприемат действия по възстановяване на получената финансова помощ, произтича от Заповед № 03-РД/3203 от 24.07.2023 г. на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, с която на основание чл. 20, т. 1, т. 2 и т. 3 и чл. 20а, ал. 1, 2, 4, 5, предложение първо, във връзка с ал. 6 от ЗПЗП, чл. 10, т. 1, т. 2, т. 7 и т. 13 и чл. 11, ал. 2 от Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“ това правомощие е делегирано на заместник изпълнителния директор П. С.. В тази връзка съдът намира за неоснователни възраженията, свързани с компетентността на издателя на акта и с процедурата по

неговото издаване. От приложената Заповед № 03-РД/3203 от 24.07.2023 г. се установява изрично делегиране на съответното правомощие в полза на заместник изпълнителния директор П. С., а от преписката – че преди издаването на акта на дружеството е предоставена възможност да участва в производството и да упражни правото си на защита, включително по повод на указанията, дадени с влязлото в сила съдебно решение по адм. дело № 628/2023 г. по описа на АССТ.

Съдът намира за неоснователно и възражението за процесуална недопустимост на настоящото производство поради предходно прекратеното през 2020 г. производство. Предходното производство е имало за предмет проверка на изпълнението на конкретно, различно нормативно изискване – представяне на сертификат за биологична продукция, който е бил представен и съответно производството прекратено – докато настоящото има за предмет твърдяно неподаване на заявление за плащане за кампания 2020 г. в рамките на нов, различен ангажимент. Доколкото предметите на двете производства не съвпадат, обстоятелството, че първото е приключило без неблагоприятни последици за дружеството, не лишава административния орган от възможност да образува ново производство на друго основание.

Основен по делото е въпросът дали през кампания 2016 г. „ФЛОРА ДВ“ ЕООД е поело нов петгодишен ангажимент по смисъла на чл. 17, ал. 5 и ал. 6 от Наредба № 4/2015 г.

В Наредба №4 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 11 "Биологично земеделие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Наредбата) се уреждат условията и редът за подпомагане на земеделски стопани, които извършват земеделски дейности, насочени към подобряване на опазването на околната среда по мярка 11 "Биологично земеделие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., финансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Съгласно чл. 17 от Наредбата дейностите по направление "биологично растениевъдство" се извършват върху едни и същи площи за едни и същи блокове на земеделското стопанство в периода на многогодишния ангажимент. Алинея 5 от същата разпоредба гласи, че поемане на нов ангажимент настъпва, когато одобрената площ по съответното направление се увеличи с над 20 на сто или с повече от 10 хектара от първоначалния одобрен размер.

В настоящия случай административният орган основава констатацията си за поет нов ангажимент на съпоставка между одобрената по Уведомително писмо от 24.02.2016 г. площ за 2015 г. (395,71 ха) и одобрената по Уведомително писмо от 15.12.2016 г. площ за 2016 г. (406,63 ха) – разлика от 10,92 ха, т.е. над 10 хектара.

Съдът съобрази обаче, че по делото е представен и не е бил обсъден от административния орган доклад от извършена на 12.08.2016 г. проверка на място (изх. № 01-222-2600/279 от 15.08.2016 г.), съгласно който за кампания 2016 г. по направление „Биологично растениевъдство“ като допустими за подпомагане са установени 395,38 ха – практически идентична и дори минимално по-малка площ от одобрената през 2015 г. (395,71 ха). Административният акт не съдържа каквито и да било съображения защо тази констатация от последваща проверка на място, извършена от служител на самия административен орган, е неотнормирана към извода за наличие на увеличение на одобрената площ по смисъла на чл. 17, ал. 5 от Наредба № 4/2015 г., нито съдържа обяснение защо решаващо значение следва да се придаде на първоначално одобрената по уведомителното писмо площ (406,63 ха), а не на впоследствие установената при проверка на място и реално подпомогната площ. Съдът намира, че този пропуск съставлява съществен недостатък на мотивите на акта по смисъла на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, доколкото не позволява да се установи по безспорен начин действителното фактическо основание, от което административният орган е извел правния си извод за

поемане на нов ангажимент.

Съдът съобрази и заключението на приетата по делото съдебно-техническа експертиза, съгласно което съпоставката между заявените (декларирани) от дружеството площи за кампания 2015 г. (399,75 ха) и за кампания 2016 г. (406,63 ха) показва увеличение от едва 1,7 %, т.е. категорично под предвидения в чл. 17, ал. 5 от Наредба № 4/2015 г. праг от 20 %, а и под 10 хектара (разлика от 6,88 ха). В случая съдът счита, че административният орган не е изложил в оспорения акт съображения защо, независимо от тези данни за заявените площи, определящо значение следва да се придаде единствено на съпоставката между одобрените по двете уведомителни писма площи, при положение че впоследствие извършена проверка на място е установила площ (395,38 ха) за 2016 г., която не надвишава, а е близка до одобрената за 2015 г. (395,71 ха).

Настоящия съдебен състав взе предвид и посочените в жалбата данни за приложените от административния орган ставки за изчисляване на подпомагането, потвърдени от заключението на допълнителната експертиза от 12.05.2026 г. – 555,4472 лв./ха за 2015 г. (код БРП 1), 555,4472 лв./ха и 1124,585 лв./ха за 2016 г. (кодове БРП 1 и БРП 5) и 328,5744 лв./ха за 2017 г. (код БР 10). Съдът намира, че доводът на жалбоподателя, извеждащ от по-ниската ставка за 2017 г. извод за мълчаливо признание на административния орган, че тази кампания е трета поредна година от ангажимента, поет през 2015 г., не може да бъде възприет безкритично – видно от таблицата към заключението от 27.06.2025 г., различните кодове на дейност (БРП 1, БРП 5, БР 0, а впоследствие и БР 10) съответстват на различни категории култури и начини на трайно ползване (зърнено-житни и маслодайни, зеленчукови култури, угари), декларирани в различен състав през отделните кампании, поради което разликата в приложимите ставки може да се дължи и на различния вид декларирани култури, а не непременно на поредността на годините от изпълнявания ангажимент. Именно поради това съдът намира, че въпросът какво в действителност обяснява прилагането на различните кодове и ставки по години, и каква е неговата относимост към спора по чл. 17, ал. 5 и ал. 6 от Наредба № 4/2015 г., е въпрос, който е следвало да бъде изрично изяснен и мотивиран от административния орган в оспорения акт, а не да остане неизяснен и предоставен на доосъждане в настоящото производство.

Съгласно чл. 170, ал. 1 АПК, доказателствената тежест за установяване на фактическите основания, обуславящи законосъобразността на административния акт, лежи върху административния орган. В настоящия случай, при наличие на неоспорени и необсъдени в акта доказателства (доклад от проверка на място от 2016 г. и данни за приложените ставки по години), сочещи на съществуването на различна фактическа обстановка, при която не е било налице предвиденото в чл. 17, ал. 5 от Наредба № 4/2015 г. увеличение на одобрената площ, съдът намира, че административният орган не е провел пълно и убедително доказване на фактическия състав, обуславящ извода за поемане на нов ангажимент през 2016 г. Мотивите на административния акт трябва да съдържат конкретните фактически съображения, въз основа на които органът е стигнал до своя извод, а тяхната липса или непълнота не може да бъде санирана в хода на съдебното производство нито от съда, нито от твърденията на страните.

По изложените съображения съдът приема, че оспореният акт е издаден при съществено нарушение на изискването за мотивиране по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК и при недоказаност на фактическия състав по чл. 17, ал. 5 и ал. 6 от Наредба № 4/2015 г., поради което е незаконосъобразен и следва да бъде отменен. Предвид характера на

констатирания порок, естеството на въпроса не позволява решаването му по същество от съда, поради което преписката следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне, при което същият следва да обсъди и вземе отношение по доклада от извършената през 2016 г. проверка на място, по съпоставката между заявени и одобрени площи за съответните кампании, както и по приложените ставки за подпомагане по години, и да изложи конкретни фактически съображения по всеки от тези въпроси.

С оглед крайния извод за основателност на жалбата, на основание чл. 143, ал. 1 АПК, ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на жалбоподателя направените по делото разноски, които видно от представения списък по чл.80 ГПК са в общ размер на 4164,77 евро, от които адвокатско възнаграждение в размер на 3834,69 евро, държавна такса в размер на 25,56 евро и депозит за изготвените СТЕ по делото в размер на 304,52. Съдът счита направеното възражение за прекомерност на адвокатския хонорар за неоснователно, предвид фактическата и правна сложност на делото и материалния интерес по него.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предложение четвърто от АПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 57-и състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на „ФЛОРА ДВ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], Акт за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. за кампания 2020 г. и за установяване на публично държавно вземане с изх. № 01-2600/2109#21 от 16.08.2024 г., издаден от заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“.

ИЗПРАЩА преписката на заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ за ново произнасяне по въпроса за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ на „ФЛОРА ДВ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], съобразно дадените указания по тълкуване и прилагане на закона.

ОПРЕДЕЛЯ на основание чл. 174 АПК 14-дневен срок за издаване на административния акт, считано от влизане в сила на решението.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на „ФЛОРА ДВ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], направените по делото разноски в размер на 4164,77 евро.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.